

Toetuste andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (edaspidi PRÕM) elluviimiseks

Sisukord

1. Reguleerimisala	2
2. Rakendusasutus ja –üksus	2
3. Elluviija ja partner(id)	2
4. Juhtimine	2
5. Tegevuste abikõlblikkuse periood	3
6. Mõisted	3
7. Toetuse andmise eesmärk	3
8. Toetatavad tegevused	4
9. Sihtgrupid	11
10. Tulemused	11
11. Tulemus- ja väljundnäitajad	12
12. Tegevuste eelarve	14
13. Kulude abikõlblikkus	15
14. Toetuse maksmise tingimused ja kord	16
15. Elluviija ja partneri kohustused	17
16. Tegevuste elluviimise aruandlus	17
17. ESFi tegevustes osalejate andmekorje nõuded tegevuste elluviimisel ja aruandlusel	18
18. Tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmise	18
19. Finantskorrektsiooni mõju tegevuste eelarvele	19
20. Dokumentide säilitamine	19

1. Reguleerimisala

PRÕMi tegevusi viiakse ellu „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020” prioriteetse suuna nr. 1 “Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul” Euroopa Liidu vahendite kasutamise eesmärgi nr. 5 “Õpe kutse- ja kõrghariduses on suuremas vastavuses tööturu vajadustega ning toetab ettevõtlikkust” meetme “Õppe seostamine tööturu vajadustega” tegevuse „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ eesmärkide elluviimiseks ja tulemuste saavutamiseks.

2. Rakendusasutus ja -üksus

Toetusskeemi rakendusasutus on Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi *rakendusasutus*) ja rakendusüksus SA Innove struktuuritoetuste agentuur (edaspidi *rakendusüksus*).

3. Elluviija ja partner(id)

Käesoleva käskkirja punktis 8 nimetatud toetatavate tegevuste elluviija on SA Innove hariduse agentuur (edaspidi elluviija). Partnerid osalevad toetatavate tegevuste elluviimises vastavalt alljärgnevale tabelile.

Partner	TOETATAV T E G E V U S							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Tartu Ülikool	X				X			
Tallinna Ülikool	X				X			
Tallinna Tehnikaülikool	X							
Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	X							
Eesti Tööandjate Keskliit		X						
Kutseõppeasutused, kes omavad õppe läbiviimise õigust ¹				X		X	X	X
Kõrgkoolid, kes omavad õppe läbiviimise õigust ²				X		X		X

4. Juhtimine

4.1. PRÕMil on juhtnõukogu, kuhu kuuluvad Haridus- ja Teadusministeeriumi kõrghariduse, kutsehariduse, õpetaja- ja keeleosakonna ning tööandjate keskorganisatsiooni ja elluviija esindajad. Juhtnõukogu koosseis ja töökord kinnitatakse haridus- ja teadusministri käskkirjaga.

4.2. Juhtnõukogu ülesandeks on:

4.2.1. kooskõlastada PRÕMi iga-aastane tegevuskava, sh koolituskava ja eelarve;

4.2.2. kooskõlastada PRÕMi iga-aastased seirearuanded;

¹ 30.01. 2017 seisuga omavad õppe läbiviimise õigust järgmised kutseõppeasutused: Eesti Merekool, G. Otsa nim Tallinna Muusikakool, H. Elleri nim Tartu Muusikakool, Haapsalu Kutsehariduskeskus, Hiiumaa Ametikool, Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus, Järvamaa Kutsehariduskeskus, Kehtna Kutsehariduskeskus, Kuressaare Ametikool, Luua Metsanduskool, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool, Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Rakvere Ametikool, Räpina Aianduskool, Tallinna Balletikool, Tallinna Ehituskool, Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool, Tallinna Teeninduskool, Tallinna Majanduskool, Tallinna Polütehnikum, Tallinna Tööstushariduskeskus, Tartu Kunstikool, Viljandi Kutseõppekeskus, Valgamaa Kutseõppekeskus, Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool, Võrumaa Kutsehariduskeskus, Tallinna Kopli Ametikool, Tartu Kutsehariduskeskus, Väike-Maarja Õppekeskus, Eesti Esimene Erakosmeetikakool, Juuksurite Erakool "Maridel", M. I. Massaažikool, Pärnu Saksa Tehnoloogiakool.

² 30.01. 2017 seisuga omavad õppe läbiviimise õigust järgmised kõrgkoolid: Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Maaülikool, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Estonian Business School, Arvutikolledž, EELK Usuteaduse Instituut, Eesti Infotehnoloogia Kolledž, Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar, Euroakadeemia, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor, Eesti EKB Liit Kõrgem Usuteaduslik Seminar, Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused, Sisekaitseakadeemia, Eesti Lennuakadeemia, Lääne-Viru Rakenduskõrgkool, Tallinna Tehnikakõrgkool, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Tartu Kõrgem Kunstikool, Tartu Tervishoiu Kõrgkool.

- 4.2.3. kinnitada õppekavade nimekiri, mille raames saavad õppurid sõidu- ja majutustoetust;
- 4.2.4. kooskõlastada PRÕMi elluviimisega seotud toetatavate tegevuste 8.1, 8.2, 8.3, 8.6, 8.7 ja 8.8 raames läbiviidavate hangete plaan, mis sisaldab hankeid eeldatava maksumusega alates 5 000 eurost ilma käibemaksuta;
- 4.2.5. nimetada hangete plaanis olevad hanked, mille tehnilised kirjeldused tuleb kooskõlastada juhtnõukoguga ja mille hindamiskomisjoni soovib juhtnõukogu esitada eksperdid;
- 4.2.6. kooskõlastada punktis 4.2.5. nimetatud hangete tehnilised kirjeldused;
- 4.2.7. nimetada vajadusel eksperdid hangete hindamiskomisjonidesse;
- 4.2.8. kooskõlastada toetatavate tegevuste elluviimisega seotud korrad;
- 4.2.9. teha elluviijale kooskõlas PRÕMi eesmärkidega ettepanekuid tegevuskava muutmiseks.

4.3. PRÕMi elluviimisega seotud rakendamise korrad kinnitab elluviija.

5. Tegevuste abikõlblikkuse periood

- 5.1. Toetatavate tegevuste 8.1 – 8.5, 8.7 ja 8.8 abikõlblikkuse periood on 1.03.2015 kuni 31.12.2018.
- 5.2. Toetatava tegevuse 8.6 abikõlblikkuse periood on 1.03.2015 kuni 31.12.2020.
- 5.3. Toetatavaid tegevusi viiakse ellu kogu abikõlblikkuse perioodi vältel. Ühikuhindade alusel rahastatavad tegevused on abikõlblikud alates vastava sisulise muudatuse tegemisest konkreetse ühikuhinna osas toetuse andmise tingimustes. Koolituste ja seminaride ühikuhinnad on kehtestatud 29.07.2015 nr 312 haridus- ja teadusministri käskkirjaga „Ühikuhindade kehtestamine struktuurivahendite perioodi 2014-2020 meetmetele“.

6. Mõisted

- 6.1. **Koolitus** ehk täienduskoolitus on väljaspool tasemeõpet õppekava alusel toimuv eesmärgistatud ja organiseeritud õppetegevus (Täiskasvanute koolituse seadus §1 lg 4). Tööalane koolitus võimaldab kutse-, ameti- ja/või erialaste teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamist ja täiendamist, samuti ümberõpet kas töökohas või koolitusasutuses. Tööalase koolituse läbimist tõendab tunnistus või tõend. Koolituse õppekava ja koolitusel osalemist tõendavad dokumendid peavad vastama Täienduskoolituse standardis kehtestatud nõuetele.
- 6.2. **Õppeasutus** PRÕMi kontekstis on kutse- ja kõrghariduse tasemel õpet pakkuv haridusasutus, st kutseõppeasutus, rakenduskõrgkool ja ülikool.
- 6.3. **Õppur** on PRÕMi kontekstis kõrghariduse 1. ja 2. astme üliõpilane ja kutseõppe tasemeõppe õpilane.
- 6.4. **Kutseõpingud** on õpetajakoolituse koostisosa, mille eesmärgiks on kutsestandardis kirjeldatud kutsealaste teadmiste ja oskuste omandamine õppija poolt. Kutseõpingud sisaldavad vähemalt 10 töönaalat juhendatud praktikat (Vabariigi Valitsuse 22.11.2000 määrus nr 381 „Õpetajate koolituse raamnõuded“ § 8).
- 6.5. **Töökohapõhine õpe** on tasemeõppe õppevorm, mille puhul õpe ettevõttes või asutuses moodustab kõrgharidustasemel üle poole õppekava mahust, kutsehariduse tasemel vähemalt 2/3 õppekava mahust.

7. Toetuse andmise eesmärk

- 7.1. Praktikakorralduse süsteem toimib, on heal tasemel ning praktika ja praktiline õppetöö on tavapärane osa õppetegevusest;

- 7.2. õppeasutused, õppurid ja tööandjad väärtustavad praktika vajadust ja toetavad õpiväljundite saavutamist praktiliselt;
- 7.3. töökohapõhise õppe süsteem on hästi toimiv ja jätkusuutlik;
- 7.4. tööandjaid on kaasatud nende vajadustest lähtuvate õppekavade elluviimisesse ja neil on täiendavad võimalused sobiva tööjõu koolitamiseks;
- 7.5. noortele ja täiskasvanutele (sh madala haridustasemega) on loodud rohkem paindlikke, valikuid võimaldavaid ja sobivaid õppevorme vajaliku kvalifikatsiooni omandamiseks, eesmärgiga tagada sujuvam üleminek tööellu;
- 7.6. põhikoolide ja gümnaasiumide lõpetajate ning täiskasvanute (sh lapsevanemate) teadlikkus kutseõppe võimalustest sh töökohapõhisest õppest ja erialavalikutest on kasvanud. Üldhariduskoolide õpilaste ja õpetajate seas ning Eesti elanikkonnas laiemalt on kujunenud positiivne hoiak kutsehariduse suhtes;
- 7.7. kutse- ja kõrgharidusõppureil, sõltumata emakeelest, on võrdsed võimalused hariduse omandamiseks ja tööturul toimetulekuks.

8. Toetatavad tegevused

8.1. Praktika ja töökohapõhise õppe süsteemse korralduse arendamine kutse- ja kõrgkoolides

Toetatakse praktika ja töökohapõhise õppe korralduse arendustegevusi, sh õppeasutuste praktika- ja töökohapõhise õppe koordinaatorite ning praktikajuhendajate koostööd; juhendmaterjalide, kutsehariduse praktika tulemuslikkuse kriteeriumite ja praktika hea tava väljatöötamist; vajadusel ka õigusaktide muudatuste panekute väljatöötamist; samuti parimate praktikate levitamist, üksteiselt õppimist ja erinevate haridustasemete vahelist koostööd. Kuna töökohapõhine õpe toimib täna hästi kutsehariduses suurtes ettevõtetes, siis tegevuse raames töötatakse välja töökohapõhise õppe rakendusmudelid erineva suuruse ja valdkonna ettevõtetele ning põhimõtted töökohapõhise õppe võimaldamiseks kõrghariduses. Töötatakse välja töökohapõhise õppe kvaliteedi tagamise (sh hindamise) põhimõtted. Arendustegevustesse kaasatakse eksperte ja tööandjate esindajaid.

Korraldatakse koolitusi praktika ja töökohapõhise õppe koordinaatoritele, õppeasutusepoolsetele praktikajuhendajatele ja õppetegevuse eest vastutavatele töötajatele. Koolituste korraldamise eesmärgiks on praktika ja töökohapõhise õppe hea tava juurutamine, õppurite toetamine ja nõustamine parendamine, praktika olulisuse ja tulemuslikkuse suurendamine õppekavades ning välisüliõpilastele praktika võimaluste loomisele kaasaaitamine.

Koolituste ja seminaride korraldamise kulud hüvitatakse ühikuhinna alusel (ühe osaleja ühe akadeemilise tunni ühikuhinna alusel). Praktika ja töökohapõhise õppe didaktikaalaseid koolitusi viivad läbi Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli didaktikakeskused, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor ning Tallinna Tehnikaülikooli inseneripedagoogika keskus.

8.2. Praktilise õppe tähtsustamine

Tegevuse raames suurendatakse erinevate huvipoolte, eelkõige tööandjate teadlikkust praktika ja töökohapõhise õppe olemusest ja võimalustest. Sealhulgas teavitatakse tööandjaid välisüliõpilastele praktika pakkumise võimalustest ja vahendatakse välisüliõpilastele praktikakohtade pakkumist Eestis. Tunnustatakse parimaid praktika ja

töökohapõhise õppe pakkujaid. Teavitustegevuste raames tehakse koostööd erialaliitudega.

Tegevus sisaldab erinevaid infoüritusi, info- ja reklaammaterjalide koostamist ja levitamist, artiklite, pressiteadete kirjutamist ja avaldamist ning meediaga suhtlemist, töökohapõhise õppe ja praktikaga seotud edulugude kaardistamist ja kajastamist.

Tegevust viib ellu Eesti Töoandjate Keskliit.

8.3. Praktika ja töökohapõhise õppe monitoorimine ja uuringute läbiviimine

Tegevuse raames uuritakse töoandjate ootuseid ja rahulolu praktika ja töökohapõhise õppega. Töökohapõhise õppe uuringute raames analüüsitakse töökohapõhise õppe läbiviimise maksumust ettevõtetes ja õppeasutustes ning töoandjaid motiveerivaid mehhanisme töökohapõhise õppe rakendamiseks. Samuti seiratakse praktika ja töökohapõhise õppe olukorda ja arenguid.

2018. aastal viiakse läbi kordusuuring (eelnevad 2008 ja 2013) kutsehariduse maine kohta, mille raames uuritakse nii Eesti täiskasvanud elanikkonna kui ka eraldi üldhariduskoolide õpilaste ja õpetajate teadlikkust kutseõppe võimalustest ja hoiakuid kutsehariduse ja kutsehariduslikku ettevalmistust nõudvate ametite suhtes.

Jälgitakse töökohapõhise õppe rahvusvahelisi arengutrende ja kogemusi ning vajadusel kasutatakse (tellitakse) ekspertiise Eesti töökohapõhise õppe mudeli arendamiseks.

8.4. Sõidu- ja majutustoetuse võimaldamine õpilastele ja üliõpilastele

Tegevuse raames piloteeritakse õppuritele praktikaga kaasnevate täiendavate kulude katmist juhtnõukogu poolt kinnitatud õppekavadel. Õppekavade valikul lähtutakse eesmärgist toetada majanduse kasvualdkondade arendamist ning laiendada regionaalselt õpetatavate ja riigile oluliste erialade praktikabaaside võrku. Majanduse kasvualdkondade ja tervishoiu valdkondade õppuritele suunatakse 75% sõidu- ja majutustoetuste eelarvest. Samuti toetatakse Ida-Virumaal asuvate õppeasutuste ja vene õppekeele õppeasutuste õppuritele praktika võimaldamist eestikeelses töökeskkonnas. Toetatavate õppekavade nimekiri kinnitatakse iga-aastaselt juhtnõukogu poolt.

Tegevuse raames toetatakse väljaspool õppuri elukoha (rahvastikuregistri järgne elukoht) või õppeasutuse (sh ühiselamu, õpilaskodu) asukoha maakonda praktikale suunduvat õppurit sõidu- ja majutustoetuse maksmisega. Tegevuse raames ei toetata praktika sooritamist Tallinna ega Tartu linnas. Sõidu- ja majutustoetust makstakse ühikuhinnana, võttes aluseks tööturuteenuste ja -toetuste seaduse (RT I 2005, 54, 430) § 37 lõigetes 2 ja 5 sätestatud sõidu- ja majutustoetuse maksmise põhimõtted ja määra. Sõidu- ja majutustoetust makstakse õppurile 15-40 praktikapäeva eest õppeaastas praktika toimumise koha ja õppuri elukoha või õppeasutuse asukoha vahelise vahemaa ning sõidu- ja majutustoetuse kilomeetri määra alusel, kuid mitte rohkem kui sõidu- ja majutustoetuse ülemmäär päevas. Sõidu- ja majutustoetust arvestatakse praktika toimumise koha ja õppuri elukoha või õppeasutuse asukoha vahelise lühema kahekordse vahemaa alusel. Sõidu ja majutustoetuse väljamaksmise aluseks on õppeasutuse tõend praktika läbimise kohta. Sõidu- ja majutustoetust maksab õppurile õppeasutus, kes peab toetuselt kinni ka

tulumaksu. Sõidu- ja majutustoetusi ei maksta töökohapõhise õppe vormis (toetatav tegevus 8.6) õppivatele õpilastele.

Õppuritele sõidu- ja majutustoetuse edasise maksmise vajadust ja mahtu selgitatakse hindamise käigus 2017. aastal.

8.5. **Õpetajakoolituse praktika arendamine**

Tegevuse eesmärgiks on teoreetiliste ning praktiliste õppeainete tihedam lõimimine õpetajakoolituses ning ülikoolide ja teiste õppeasutuste koostöö tugevdamine.

Tegevuse raames toetatakse ülikoolide ja praktikaasutuste (koolieelsed lasteasutused, üldhariduskoolid ja kutseõppeasutused) koostööd ja ühise praktikakogukonna arengut. Praktikakogukondadesse kaasatakse kutseõpinguid läbiviivad õppejõud ja praktikaasutuste praktikajuhendajad. Organiseeritakse praktikakogukonda arendavaid üritusi, mis toetavad vastastikust õppimist. Toimuvad regulaarsed praktikasutuste- ja ülikoolimeeskondade ühisseminarid, koosolekud, õpitoad, infotunnid jms, luuakse või tellitakse praktika- ja korralduslike materjale. Toetatakse heade kogemuste jagamist, uute praktikakogukondade teket ja nende liikmete koolitamist. Koolituste ja seminaride korralduskulud hüvitatakse ühikuhinna alusel (ühe osaleja ühe akadeemilise tunni ühikuhinna alusel).

Toetatakse praktikaasutusi, eesmärgiga suurendada nende vastutust üliõpilaste kutseõpingute, sh kvaliteetselt juhendatud praktika läbiviimisel. Õpetajakoolituse üliõpilasel on praktikakogukonnas kindel tugiisik kogu kutseõpingute läbimise ajaks. Tugiisik toetab üliõpilase professionaalset arengut ja aitab õppijal tunda end praktikakogukonda kuuluvana. Tegevuse raames makstakse tugisikutele tasu ülikooli ja praktikaasutusega sõlmitud lepingu alusel.

Õpetajakoolituse üliõpilase praktika toimub erinevates praktikaasutustes selleks, et saada mitmekesine koolikogemus. Toetatavate õppekavade nimekiri kinnitatakse iga-aastaselt juhtnõukogu poolt. Toetatakse väljaspool õpetajakoolituse üliõpilase elukoha (rahvastikuregistri järgne elukoht) või ülikooli (sh ühiselamu, õpilaskodu) asukoha maakonda praktikale suunduvat üliõpilase sõidu- ja majutustoetuse maksmisega. Tegevuse raames ei toetata praktika sooritamist Tallinna ega Tartu linnas. Sõidu- ja majutustoetust makstakse ühikuhinnana, võttes aluseks tööturuteenuste ja -toetuste seaduse (RT I 2005, 54, 430) § 37 lõigetes 2 ja 5 sätestatud sõidu- ja majutustoetuse maksmise põhimõtted ja määra. Sõidu- ja majutustoetust makstakse üliõpilasele 15 - 40 praktikapäeva eest õppeaastas praktika toimumise koha ja üliõpilase elukoha või õppeasutuse asukoha vahelise vahemaa ning sõidu- ja majutustoetuse kilomeetri määra alusel, kuid mitte rohkem kui sõidu- ja majutustoetuse ülemmäär päevas. Sõidu- ja majutustoetust arvestatakse praktika toimumise koha ja üliõpilase elukoha või

õppeasutuse asukoha vahelise lühema kahekordse vahemaa alusel. Sõidu ja majutustoetuse väljamaksmise aluseks on ülikooli tõend praktika läbimise kohta. Sõidu- ja majutustoetust maksab üliõpilasele ülikool, kes peab toetuselt kinni ka tulumaksu.

Ülikooli poolsetele õpetajakoolituse praktika juhendajatele hüvitatakse lähetuskulud üliõpilase õpetajakoolituse kõikide praktikaliikide külastamiseks ja vaatlemiseks vastavalt kõrgkoolis kehtestatud lähetuste korrale.

Õpetajakoolituse praktika tegevuste läbiviimisel lähtutakse ESF programmi Eduko raames väljatöötatud praktika korraldamise põhimõtetest, mis sisalduvad dokumendis „Õpetajakoolituse praktika arendamine ülikoolides“.³

8.6. Täiendavate töökohapõhise õppe õppekohtade loomine

Täiendavate õppekohtade loomise eesmärk on suurendada töökohapõhises õppes õppijate arvu ja piloteerida erinevaid töökohapõhise õppe rakendusmudeleid nii kutse-, kui ka võimalusel kõrgkoolides. Töökohapõhises õppes õppivatele õpilastele makstakse õppe-, sõidu- ja koolilõuna toetusi.

Täiendavaid töökohapõhiseid õppekohti tellitakse lisaks riikliku koolitustellimuse (RKT) raames tellitavatele õppekohtadele. Tegevuse raames luuakse täiendavad õppimisvõimalused kokku 4200 (2020. aasta eesmärk 7200) töökohapõhises õppes osalejale. Eesmärgiks on, et vähemalt 75% alustanud õppijatest (2018. a 3150 ja 2023. a. 5400 õpilast) omandab tööturu vajadustele vastava kvalifikatsiooni. Töökohapõhine õpe on tasemeõpe, mis lõpeb kutseksamiga (töökohapõhise õppe õpilane peab saama kutse või osakutse) või koolieksamiga (kui puudub kutseksami sooritamise võimalus). 40% koolituskohtadest on planeeritud põhihariduseta või põhiharidusega erialase kvalifikatsioonita noortele ja täiskasvanutele. Õppekohad luuakse kutseõppeasutustesse vastavalt tööandjate tegelikele vajadustele ja valmisolekule uute või olemasolevate töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks. Töökohapõhise õppe laiendamiseks piloteeritakse kutsekeskharidusõppe läbiviimist töökohapõhise õppe vormis. Töökohapõhise õppe rakendamisel lähtutakse haridus- ja teadusministri 20.12.2013 määrusest nr 39 „Töökohapõhise õppe rakendamise kord“.

Täiendavaid õppekohti kutseõppeasutustes finantseeritakse Vabariigi Valitsuse 20.02.2014 määruse nr 28 „Kutseõppe rahastamise põhimõtted ja komponendid ning nende rakendamise tingimused ja kord“ §3 alusel. Täiendava õppekoha maksumus (õppes osalenute arv) hüvitatakse kutseõppeasutusele ühikuhinnana ja maksmise aluseks on RKT komisjoni protokoll, direktori käskkirja koopia õpilaskandidaatide kooli õpilaste nimekirja kandmiseks ja Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) väljavõte. Lähtuvalt kutseõppeasutuste seadusest tuleb tasemeõppe õppijate (nii riikliku kui ka PRÕMi koolitustellimuse) andmed kanda EHISesse. EHISes on koolitustellimused eristatud erineva rahastamisallika alusel. Kutseõppeasutus peab tagama ettevõtete poolsete juhendajate tasu, mis on 15-50% riikliku koolitustellimuse koolituskoha maksumusest, välja arvatud erandjuhtudel, kui ettevõtte loobub tasust.

Töökohapõhise õppe kutseõppe õpilastele makstakse õppe-, sõidu- ja koolilõuna toetusi samadel alustel kui riigieelarvelistel koolituskohtadel õppijatele. Õppetoeatuse, st põhitoetuse maksmisel lähtutakse õppetoeatuste ja õppelaenu seadusest (07.08.2003) ja antud kutseõppeasutuses kehtestatud õppetoeatuste maksmise korrast (eeskirjast). Sõidutoetusi makstakse marsruudil kutseõppeasutus – kodu – kutseõppeasutus, sõidutoetuse maksmisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 31.12.1997 määrusest nr 267 „Õpilaste sõidukulu iga-aastase hüvitamise ulatus ja kord“ ja antud kutseõppeasutuses

³ Kättesaadav:

<http://eduko.archimedes.ee/files/%C3%95petajakoolituse%20praktika%20arendamine%20%C3%BClikoolides.pdf>

kehtestatud õpilaste sõidukulude hüvitamise korrast (eeskirjast). Koolilõuna toetus tagatakse keskhariduseta kuni 20-aastastele õpilastele ja koolilõuna toetuse eraldamisel lähtutakse kutseõppeasutuse seadusest (12.06.2013), Vabariigi Valitsuse 22.08.2013 määrusest nr 124 „Koolilõuna arvestuslik maksumus ühe õpilase kohta ning koolilõuna toetuse jaotamise kord kutseõppeasutuses”, haridus- ja teadusministri 28.08.2013 määrusest nr 28 „Riigi kutseõppeasutuse koolilõuna toetuse kasutamise tingimused ja kord“ ja kutseõppeasutuses kehtestatud koolilõuna maksmise korrast (eeskirjast). Maksmise aluseks on kutseõppeasutuse ametlik otsus (käskkiri, protokoll). Toetused maksab õpilasele välja kutseõppeasutus.

Kutseõppeasutustel on võimalus koostöös ettevõtetega esitada kuni neli korda aastas kindlaksmääratud tähtaegadel RKT komisjonile ettepanek töökohapõhise õppe koolituskohtade loomiseks.

Tegevuse raames piloteeritakse erinevaid töökohapõhise õppe rakendusmudeleid nii kutse- kui ka kõrghariduses. Piloteeritavad rakendusmudelid (sh erineva suurusega ettevõtetele ja kõrgharidusele) ja piloteerimise põhimõtted töötatakse välja toetatava tegevuse 8.1 raames. Piloteerimises osalevad õppeasutused kinnitab programmi juhtnõukogu.

Kõrghariduses piloteeritakse töökohapõhist õpet kõrghariduse esimesel ja teisel astmel valitud õppekavagruppides. Töökohapõhise õppe eesmärgiks on õppetöö läbiviimisesse enam kaasata tööandjaid, et õpe vastaks enam töömaailma vajadustele ning motiveerida üliõpilasi ühildama õppetööd samaaegse töötamisega õpitaval erialal. Kõrghariduses töökohapõhise õppe piloteerimise tulemusena on võimalik hinnata kehtivate õppekorralduslike regulatsioonide sobivust uudse õppevormi rakendamisel. Kõrghariduses loovad töökohapõhise õppe õppekohad täiendavalt lisaks tavapärasele üliõpilaste vastuvõtule. Kõrgharidusõppe õppekulude hüvitamine töökohapõhises õppes toimub semestri lõppedes üliõpilase kohta kehtestatud õppekulude hüvitamise ühikuhinna alusel vastavas õppekavagrupis.

Töökohapõhise õppe paremaks korraldamiseks toetatakse õppeasutuste ja tööandjate koostööd. Selleks luuakse kutseõppeasutustesse ja töökohapõhist õpet piloteerivatesse kõrgharidusesse ettevõtetega koostöö koordinaatorite ametikohad. Koordinaatori töö hõlmab koostööd piirkonna/valdkonna ettevõtjatega uute partnerite leidmiseks, koostöövõrgustike loomist, õppekavaalases arendustöös osalemist, töökohapõhise õppe läbiviimisega seotud korralduslike küsimuste lahendamist, potentsiaalsete töökohapõhise õppe õppurite (õpipoiste) väljaselgitamist ja õppesse toomist ja PRÕMi rakendamiseiga seotud lisaaruandlust.

8.7. **Kutsehariduse maine tõstmine**

Tegevuse eesmärgiks on suurendada põhikoolide ja gümnaasiumide lõpetajate ning täiskasvanud elanikkonna (sh lapsevanemate) teadlikkust kutseõppe eelistest, võimalustest ja erialavalikutest ning kujundada Eesti elanikkonnas ja eriti üldhariduskoolide õpilaste ja nende vanemate ning õpetajate seas positiivne hoiak kutsehariduse suhtes. Teavitustegevustesse on vajalik kaasata senisest enam tööandjaid, et pakutav info vastaks tööturu reaalsele olukorrale ning hõlmaks tööandjate ootusi kutseharidusele.

Töökohapõhise õppe laiendamiseks tehakse teavitustööd potentsiaalsete õpilaste suunal töökohapõhise õppe olemusest ja võimalustest. Teavitustöö korraldamiseks töötatakse välja kommunikatsiooniplaan, toimub selle elluviimine ja pidev uuendamine. Tegevused sisaldavad erinevaid infoüritusi, info- ja reklaammaterjalide koostamist ja levitamist, artiklite, pressiteadete kirjutamist ja avaldamist ning meediaga suhtlemist, töökohapõhise

õppega seotud edulugude kaardistamist ja kajastamist, keskkete teavitustegevuste koordineerimist.

Uute õppijate värbamiseks tehakse koostööd Töötukassa, Rajaleidja keskuste, kutseliitude, kohalike omavalitsuste ja muude institutsioonidega sihtrühmade väljaselgitamiseks ja õppesse suunamiseks.

Kutsehariduse maine tõstmise raames tutvustatakse ja populariseeritakse kutseõppe võimalusi ja erinevaid erialasid. Potentsiaalsete õpilaste teadlikkuse suurendamiseks kutseõppe võimalustest koondatakse ja levitatakse infot kutseõppe õppimisvõimaluste kohta sihtrühmadele sobivates kanalites, sh erinevates veebikeskkondades, kavandatakse ja viiakse ellu kutseharidust populariseerivad kampaaniad (sh sotsiaalmeedias) ja üritused, valmistatakse ette sihtrühmadele sobivas formaadis infomaterjalid ning meediakajastused. Positiivsete hoiakute kujundamiseks kajastatakse olulisi kutseharidussüsteemi uudiseid ja sündmusi ning kutseõppe õpilaste ja vilistlaste edulugusid. Teavitustegevuste kavandamisel arvestatakse erinevate kutseõppe sihtrühmadega (sh erivajadusega õpilased, vene emakeelega õpilased, täiskasvanud õppijad). Erialade ja õppimisvõimaluste tutvustamisel välditakse soolisi stereotüüpe.

Töö ja meisterlikkuse väärtustamiseks, kutseõppe ja edukate õpilaste esiletõstmiseks ning kutseõppes pakutavate erialade tutvustamiseks korraldatakse kutsemeistrivõistlusi. Tegevuste elluviimisel lähtutakse kutsemeistrivõistluste senise korralduse analüüsist ja kutsemeistrivõistluste süsteemi arendamise kavast. Regulaarselt toimub kutsehariduse suurüritus Noor Meister, mis koondab vähemalt 24 erineva eriala kutsemeistrivõistlused; lisaks korraldatakse eraldiseisvaid üleriigilisi kutsemeistrivõistlusi erialadel, mis Noore Meistri võistlusprogrammi ei mahu. Senisest enam panustatakse kutsemeistrivõistluste puhul tööandjate ja üldhariduskoolide õpilaste kaasamisele.

Kutseõppeasutuste teavitustegevuste kvaliteedi tõhustamiseks pakutakse kutseõppeasutustele individuaalset nõustamist ja tuge kommunikatsioonistrateegia koostamisel. Toetatakse koolidevahelist parimate praktikate jagamist, tagatakse regulaarne infovahetus ning korraldatakse täienduskoolitusi.

Lisaks toetatakse kutseõppeasutuste tegevusi kutseõppe populariseerimisel ja kutseõppes õpetavate erialade tutvustamisel, et suurendada potentsiaalsetes õpilastes (eelkõige üldhariduskoolide õpilastes) huvi kutseõppes õppimise vastu ning toetada kutsehariduse positiivse maine kujundamist Eesti ühiskonnas. Eelistatud on uuenduslikud ja originaalsed üldhariduskoolide õpilasi, õpetajaid ning lapsevanemaid kaasavad tegevused, mida viiakse ellu koostöös teiste organisatsioonidega (sh üldhariduskoolid, teised kutseõppeasutused, Rajaleidja keskused, huvikoolid, tööandjad, erialaliidud, kolmanda sektori organisatsioonid, huvikoolid, tööandjate katusorganisatsioonid või muud temakohased organisatsioonid).

8.8. Täiendav keeleõpe kutse- ja kõrghariduses

Tööturu vajadustega arvestamiseks tuleb kutse- ja kõrghariduses oluliselt rohkem tähelepanu pöörata võtmepädevuste, sh keelteoskuse arendamisele. Tegevuse 8.8. alategevused toetavad kutse- ja kõrghariduse õppurite akadeemilise ja erialase eesti keele ning võõrkeelte õpet, kutseõppeasutuste juhtide ja personali nõustamist mitmekeelse ja -kultuurilise õpikeskkonnaga toimetulekul.

Tegevuse kutsehariduse õppurite täiendav üld- ja erialase eesti keele kui teise keele õpe raames korraldatakse kutseõppeasutuste vajaduste alusel vastavalt õppijate vajadustele täiendavat eesti keele õpet eesti keelest erineva emakeelega õppuritele, sh neile kes õpivad venekeelsetes õpperühmades. Tegevusega toetatakse kutsekeskharidusõppes eesti õppekeelele üleminekut. Vajadusi aitavad kaardistada põhikooli ja gümnaasiumi eesti keele eksamite tulemused ning kutsestandardites kehtestatud keelenõuded. Keeleõpet võib korraldada praktilise töö ja praktika käigus eestikeelses keskkonnas, nt eesti

õppekeelega kutseõppeasutuses, lisatundide, kursustena ning tunnivälise tegevusena (õpilasvahetused, kultuuriprogrammid, õppekäigud jne) või kombineeritud õppena. Eelistatud on mitteformaalne keeleõpe erialase keelele ja praktikakeskkonnas. Keeleõppe prioriteedid kinnitab PRÕMi juhtnõukogu elluviija ettepanekul.

Tegevuse tulemusena paraneb õppurite eesti keele kui teise keele oskus ning nõustatud koolides on tagatud muukeelsete õpilaste (k.a. uusimmigrandid) parem toimetulek (õpetajate ja õpilaste rahulolu on suurenenud ja õpitulemused paranenud).

Tegevuse kõrgharidustaseme õppurite erialase eesti keele kui teise keele õppe raames korraldatakse eesti keelest erineva emakeelega õppuritele kõrgkooliõpingute ajal erialase eesti keele täiendavat keeleõpet. Erialase eesti keele õpe loob üliõpilastele paremad võimalused praktika sooritamiseks ja tööturule sisenemiseks. Erialase eesti keele õpet korraldatakse kõrgharidustaseme õppuritele sõltumata üliõpilase varem saavutatud keeletasemest. Keeleõpet korraldavad kõrgkoolid, vastavalt üliõpilaste vajadusele. Keeleõpe võib toimuda kursusena, või kombineeritud õppena (õpilasvahetused, kultuuriprogrammid, õppekäigud jne) või talve-/suveülikoolina. Keeleõppe prioriteedid kinnitab PRÕMi juhtnõukogu elluviija ettepanekul.

Tegevuse tulemusena paraneb üliõpilaste erialase eesti keele kui teise keele oskus.

Alategevuse kutse- ja kõrghariduse õppurite täiendav erialaste võõrkeelte õpe raames korraldatakse kutse- ja kõrgkoolide ettepanekute alusel täiendavat erialase võõrkeele õpet, mis parandab lõpetajate konkurentsivõimet nii siseriiklikul kui ka välismaisel tööturul ning toetab muuhulgas hariduse rahvusvahelistumist ja õppurite mobiilsust. Täiendav erialase võõrkeele õpe on suunatud eelkõige kõrgharidusõppes (võõrkeele) õpetajaks õppivate ning kutsehariduses teenindusvaldkonna õppurite võõrkeele oskuse parandamiseks.

Keeleõpe võib toimuda kursusena, projektina või talve-/suveülikoolina. Kursuste osaks võib olla erialakeele materjalide (eelistatult e-materjalide) väljatöötamine (nt sõnastikud vms). Kutse- ja kõrgkoolid peavad oma keeleõppe ettepanekus esitama Euroopa keelemapi eeskujul koostatud erialase võõrkeele enesehindamise lehed, mida kasutakse hindamisvahendina. Oodatud on mitteformaalne keeleõpe erialases keele- ja praktikakeskkonnas. Õppe alguses ja lõpus on õppeasutustel kohustus hinnata õppurite võõrkeele oskust. Õppeasutusel on tegevuskavade alusel võimalus teha tegevusi täiendavaks võõrkeeleõppeks.

Tegevuse tulemusena paraneb õppurite erialas(t) võõrkeel(t)e oskus.

9. Sihtgrupid

	Toetatavad tegevused (p 8)							
	1	2	3	4	5	6	7	8
9.1 Kõrghariduse 1. ja 2. astme üliõpilased ja kutseõppeasutuste tasemeõppe õpilased				x	x	x		x
9.2 Kutse- ja kõrghariduse tasemel õpet pakuvad õppeasutused	x		x		x	x	x	x
9.3 Kutseõppeasutuste õpetajad, kõrgkoolide õppejõud ja teised õppetööd läbiviivad või toetavad spetsialistid	x				x		x	x
9.4 Praktika ja töökohapõhise õppega seotud tööandjad ja nende töötajad, kes juhendavad praktikante ja töökohapõhise õppe õpilasi.		x	x		x	x		
9.5 Üldhariduskoolide (sh riigigümnaasiumide) õpilased ja õpetajad							x	
9.6 Praktika ja töökohapõhise õppe arendamise ja rakendamisega seotud organisatsioonid ja nende spetsialistid.	x	x	x					

10. Tulemused

- 10.1. Praktikakorraldus õppeasutustes on ühtlustatud, läbipaistev ja vastab praktikakorralduse osapoolte vajadustele;
- 10.2. õppur on õpingute lõpuks saanud praktilise õppetöö ja praktika kogemuse töökeskkonnas;
- 10.3. töökohapõhise õppe korraldus on ühtlustatud ja läbipaistev ning vastab osapoolte vajadustele;
- 10.4. on välja töötatud ja piloteeritud töökohapõhise õppe rakendusmudelid erinevate valdkondade ja suurusega ettevõtetele;
- 10.5. töökohapõhise õppe läbiviimise kaasatud tööandjate arv on suurenenud;
- 10.6. vähenenud on madala haridustasemega mitteõppivate (18-24 aastaste) ja eri- ja kutsealase hariduseta täiskasvanute osakaal;
- 10.7. töökohapõhises õppes õppijate arv on tõusnud ja seeläbi on õppijad omandanud tööturu vajadustele vastava kvalifikatsiooni.
- 10.8. kutsehariduse maine on paranenud;
- 10.9. üldhariduskoolide õpilaste teadlikkus kutseõppe võimalustest on kasvanud ning põhikooli lõpetanute hulgas on tõusnud kutseõppeasutusse astujate osakaal;
- 10.10. kutseõppe võimalusi (sh töökohapõhist õpet) puudutav info on ajakohane ja kättesaadav;
- 10.11. kutseõppeasutuste teavitustegevused on süsteemsed ja eesmärgistatud.
- 10.12. kutseõppurite eesti keele kui teise keele oskus on paranenud ning nõustatud koolides on tagatud muukeelsete õpilaste (k.a. uusimmigrandid) parem toimetulek (õpetajate ja õpilaste rahulolu on suurenenud ja õpitulemused paranenud);
- 10.13. üliõpilaste erialase eesti keele kui teise keele oskus on paranenud;
- 10.14. õppurite erialas(t)e võõrkeel(t)e oskus on paranenud.

11. Tulemus- ja väljundnäitajad

	Näitaja nimetus	Algtase 2014 a	Sihttase 2016 a	Sihttase 2018 a	Sihttase 2020	Selgitav teave
RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA						
Tulemusnäitaja	Õpipoisiõppes osalenutest edukalt lõpetanute määr ⁴	50% ⁵ (2013)		70%	75%	Andmeid kogutakse kumulatiivselt üks kord aastas. 2023 a sihttase 75%. Allikas EHIS
Tegevuse TULEMUSNÄITAJAD (VV KORRALDUSE VÄLJUNDNÄITAJAD)						
Tulemusnäitaja⁶	Praktikajuhendamise koolitustel osalenud juhendajate arv ⁷	0 ⁸	1100	3900		Ühtlasi rakenduskava väljundnäitaja. Andmeid kogutakse kumulatiivselt üks kord aastas. 2020 a sihttase 5350
Tulemusnäitaja	Õpipoisiõppes osalenute arv	0 ⁹	1667	4200	7200	Ühtlasi rakenduskava väljundnäitaja. Andmeid kogutakse kumulatiivselt üks kord aastas. Allikas EHIS.
Tulemusnäitaja	Keeleõppe tegevustes osalenute arv	0	800	1800		Ühtlasi rakenduskava väljundnäitaja. Andmeid kogutakse kumulatiivselt üks kord aastas. 2020a sihttase 3000
Toetatavate tegevuste SPETSIIFILISED VÄLJUNDNÄITAJAD						
1. Väljundnäitaja Praktika ja töökohapõhise õppe süsteemse korralduse arendamine kutse- ja kõrgkoolides	Tegevuses osalevate õppeasutuste osakaal kõigist kutse- ja kõrgkoolidest (%)	0	60%	80%		Andmeid kogutakse kumulatiivselt ja kord aastas aastaaruannetega.
2. Väljundnäitaja Praktilise õppe tähtsustamine	Parimaks praktika- ja töökohapõhise õppe pakkujaks nimetatud ettevõtete arv	0	4	8		Andmeid kogutakse kumulatiivselt ja kord aastas aastaaruannetega.

⁴ Edukas osaleja on täitund õppekava lõpetamise nõuded.

⁵ EHISe andmetel 2013. a seisuga on õpingud lõpetanud 50% töökohapõhise õppesse sisseastunutest.

⁶ Tulemusnäitajasse panustavad PRÕM ja avatud taotlusvoor.

⁷ Indikaatori kohta info kogumisel ja esitamisel tuleb andmed eristada soolises lõikes

⁸ Tulemusnäitaja on PRÕMi kontekstis.

⁹ Tulemusnäitaja on PRÕMi kontekstis.

3. Väljundnäitaja Praktika ja töökohapõhise õppe monitorimine ja uuringute läbiviimine	Valminud uuringute arv	0	2	4		Andmeid kogutakse kumulatiivselt ja kord aastas aastaaruannetega.
4. Väljundnäitaja Sõidu ja majutustoetuste võimaldamine õpilastele ja üliõpilastele	Sõidu ja majutustoetust saanud õppurite arv sh majanduse kasvuvaldkondade ja tervishoiu valdkonna õppurite arv	n/a	1200 (900)	2900 (2175)		Andmeid kogutakse kumulatiivselt ja kord aastas aastaaruannetega.
5. Väljundnäitaja Õpetajakoolituse praktika arendamine	Ülikoolide ja õppeasutuste vahel sõlmitud uute õpetajakoolituse praktika lepingute osakaal kõikidest õpetajakoolituse praktikalepingutest (%)	0	3%	10%		Andmeid kogutakse kumulatiivselt ja kord aastas aastaaruannetega.
6. Väljundnäitaja Täiendavate töökohapõhise õppe õppekohtade loomine kutsehariduses	Töökohapõhises õppes osalevate ettevõtete arv (ettevõtted, kes on programmi kestel töökohapõhist õpet pakkunud)	n/a	150	250	350	Andmeid kogutakse kumulatiivselt ja kord aastas aastaaruannetega.
7. Väljundnäitaja Kutsehariduse maine tõstmine	Kutsemeistri- võistluste erialade arv	31	32	33		Andmeid kogutakse kumulatiivselt ja kord aastas aastaaruannetega.
8.1 Väljundnäitaja Täiendav eesti keele kui teise keele õpe kutse- ja kõrghariduses	Õppurite arv, kes osalevad täiendavas eesti keele õppes	0	480	960		Andmeid kogutakse kumulatiivselt ja kord aastas aastaaruannetega.
8.2 Väljundnäitaja Täiendav võõrkeeleõpe kutse- ja kõrghariduses	Õppurite arv, kes osalevad täiendavas võõrkeele õppes.	0	600	1200		Andmeid kogutakse kumulatiivselt ja kord aastas aastaaruannetega.

12. Tegevuste eelarve

Tegevuste kogumaksumus on 26 568 575 EURi, mida rahastatakse järgnevalt: Euroopa Sotsiaalfondist (edaspidi ESF) 22 583 289 EURi (kuni 85 % kogumaksumusest) ja riiklik kaasfinantseering 3 985 286 EURi (vähemalt 15% kogumaksumusest).

Tulemus	Väljund nr	Väljund	Teg evu se nr	Tegevused	Toetatavate tegevuste eelarve	Sh elluviija eelarve	Sh partnerite eelarve
Praktikajuhendamise koostistel osalenud juhendajate arv	1	Toetatavas tegevuses osalevate õppeasutuste osakaal kõigist kutse- ja kõrgkoolidest (%)	8.1	Praktika ja töökohapõhise õppe süsteemse korralduse arendamine kutse- ja kõrgkoolides	419 900	419 900	0
			sh	otsene personalikulu	89 900	89 900	0
			sh	muud kulud	330 000	330 000	0
	2	Parimaks praktika- ja töökohapõhise õppe pakkujaks nimetatud ettevõtete arv	8.2	Praktilise õppe tähtsustamine	211 600	0	211 600
			sh	otsene personalikulu	156 200	0	156 200
			sh	muud kulud	55 400	0	55 400
	3	Valminud uuringute arv	8.3	Praktika ja töökohapõhise õppe monitoorimine ja uuringute läbiviimine	115 000	115 000	0
			sh	otsene personalikulu	0	0	0
			sh	muud kulud	115 000	115 000	0
	4	Toetatud õppurite arv	8.4	Sõidu ja majutustoetuste võimaldamine õpilastele ja üliõpilastele	1 599 700	44 900	1 554 800
			Sh	otsene personalikulu	44 900	44 900	0
			Sh	muud kulud	1 554 800	0	1 554 800
	5	Ülikoolide ja õppeasutuste vahel sõlmitud uute õpetajakoolituse praktika lepingute osakaal kõikidest lepingutest (%)	8.5	Õpetajakoolituse praktika arendamine	1 593 000	88 000	1 505 000
			Sh	otsene personalikulu	244 900	38 000	206 900
			sh	muud kulud	1 348 100	50 000	1 298 100
Õpipoisiõppes osalenute arv; Õpipoisiõppes osalenutest edukalt	6	Töökohapõhises õppes osalevate ettevõtete arv (ettevõtted, kes on programmi kestel töökohapõhist õpet pakkunud)	8.6	Täiendavate töökohapõhise õppe õppekohtade loomine	18 842 200	69 900	18 772 300
			Sh	otsene personalikulu	1 451 500	69 900	1 381 600
			Sh	muud kulud	17 390 700	0	17 390 700
	7	Kutsemeistrivõistluste erialade arv.	8.7	Kutsehariduse maine tõstmine	2 128 110	1 768 610	359 500
			Sh	otsene personalikulu	561 100	491 100	70 000
			Sh	muud kulud	1 567 010	1 277 510	289 500
Tegevustes osalenute arv	8	Õppurite arv, kes osalevad täiendavas eesti keele õppes ; Õppurite arv, kes osalevad täiendavas võõrkeele õppes.	8.8	Täiendav keeleõpe kutse- ja kõrghariduses	1 060 700	102 300	958 400
			Sh	otsene personalikulu	587 300	92 300	495 000
			Sh	muud kulud	473 400	10 000	463 400
Horisontaalne tegevus				otsene personalikulu (projektijuht)	111 300	111 300	0
				Kaudsed kulud kõigilt otsestelt personalikuludelt kokku (15% ühtse määra alusel)	487 065	140 610	346 455 ¹⁰
				KOKKU	26 568 575	2 830 520	23 708 055

¹⁰ partneritele eraldatav kaudsete kulude määr lepitakse kokku partnerluslepingus.

13. Kulude abikõlblikkus

- 13.1. Abikõlblikeks kuludeks loetakse käesolevas käskkirjas nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi ühendmäärus) § -s 2 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.
- 13.2. Abikõlblikud on järgmised punkti 8 kohaste toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud:
- 13.2.1. tegevuse elluviimisega seotud töötajate personalikulu vastavalt ühendmääruse §-s 3 sätestatud tingimustele;
  - 13.2.2. kaudsed kulud 15% otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse § 9 lõigetele 1 ja 3-6;
  - 13.2.3. toetatavate tegevuste 8.1, 8.2 ja 8.7 raames üritustel osalemise kulud. Konverentsidel ja messidel osalemiseks vajalikud kulud on abikõlblikud, kui tutvustatakse kutseõppe või töökohapõhise õppe võimalusi. Toetatava tegevuse 8.7 raames on abikõlblikud välislähetuskulud, mis on seotud rahvusvahelisel kutsemeistrivõistlusel osaleva Eesti võistkonna tulemuste kajastamisega meedias;
  - 13.2.4. toetatava tegevuse 8.8 raames läbiviidava keeleõppe ettevalmistuse ja läbiviimisega seotud kulud kuludokumentide alusel;
  - 13.2.5. toetatavates tegevustes 8.1 – 8.7 nimetatud koolituskulud ühikuhinna alusel vastavalt haridus- ja teadusministri 29.07.2015 käskkirjale nr 312 „Ühikuhindade kehtestamine struktuurivahendite perioodi 2014-2020 meetmetele“;
  - 13.2.6. toetatavates tegevustes 8.1 - 8.7 seminaride kulud ühikuhinna alusel vastavalt haridus- ja teadusministri 29.07.2015 käskkirjale nr 312 „Ühikuhindade kehtestamine struktuurivahendite perioodi 2014-2020 meetmetele“;
  - 13.2.7. toetatavates tegevustes 8.4 ja 8.5 nimetatud **õppurite sõidu- ja majutustoetused ühikuhinna alusel** vastavalt „Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse“ (28.09.2005) § 37. Majutus- ja sõidutoetus on abikõlblik, õppur õpib juhtnõukogu poolt kinnitatud õppekaval ja suundub praktikale väljapoole oma elukoha või kooli asukoha maakonda. Samuti peab praktika toimuma väljapool Tallinna ja Tartu linna. ;
  - 13.2.8. toetatavas tegevuses 8.6 nimetatud kutseõppe **töökohapõhise õppe läbiviimise kulud ühikuhinna alusel** vastavalt Vabariigi Valitsuse 20.02.2014 määrusele nr 28 „Kutseõppe rahastamise põhimõtted ja komponendid ning nende rakendamise tingimused ja kord“ § 3 ja **kõrgharidusõppe õppekulud ühikuhinna alusel** vastavalt lisale 2;
  - 13.2.9. toetatavas tegevuses 8.6 nimetatud kutseõppe **töökohapõhise õppe õpilaste õppetoadused ühikuhinna alusel** vastavalt „Õppetoaduste ja õppelaenu seadusele“ (07.08.2003) § 12 lg 1;
  - 13.2.10. toetatavas tegevuses 8.6 nimetatud kutseõppe **töökohapõhise õppe õpilaste koolilõuna toetuse kulud ühikuhinna alusel** vastavalt Vabariigi Valitsuse

- 22.08.2013 määrusele nr 124 „Koolilõuna arvestuslik maksumus ühe õpilase kohta ning koolilõuna toetuse jaotamise kord kutseõppeasutuses” § 1;
- 13.2.11. toetatavas tegevuses 8.6 nimetatud kutseõppe töökohapõhise õppe õpilaste ühistranspordiseaduse alusel kehtestatud sõidutoetused kuludokumentide alusel;
- 13.2.12. toetatavate tegevustega otseselt seotud ja nende elluviimiseks vajalikud kulud kuludokumentide alusel.
- 13.3. Lisaks ühendmääruse §-s 4 nimetatud kuludele on tegevuse raames mitteabikõlblikud järgmised kulud:
- 13.3.1. hoonestatud ja hoonestamata maa, kinnisvara ja mootorsõiduki ost;
- 13.3.2. päevaraha ja isikliku mootorsõiduki kasutamise kulu osas, mis ületab vastavates õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvat piirmäära;
- 13.3.3. ühikuhindades sisalduv kulu kuludokumentide alusel;
- 13.3.4. sõidu- ja majutustoetus toetatavas tegevuses 8.6 nimetatud töökohapõhise õppe õpilaste ühistranspordiseaduse alusel kehtestatud sõidutoetuse saajale;
- 13.3.5. toetatavas tegevuses 8.6 nimetatud kõrgharidusõppe töökohapõhise õppe üliõpilaste õppetoadused „Õppetoaduste ja õppelaenu seaduse“ alusel.
- 13.4. Puhastulu maha arvamisel kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 65 lõikes 8 sätestatud, kui tulu teenitakse abikõlblikkuse perioodil.

14. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 14.1. Toetuse maksete tegemisel lähtutakse struktuuritoetuse seaduse §-dest 28 – 30 ja ühendmääruse §-dest 11-15 ning §-st 18.
- 14.2. Toetus makstakse välja tegelike kulude alusel vastavalt ühendmääruse § 14 lg 1 punktile 1, standardiseeritud ühikuhinna alusel vastavalt ühendmääruse § 15 lõigetele 1 ja 2, ühtse määra alusel vastavalt ühendmääruse § 15 lõigetele 1 ja 4 või ettemaksena vastavalt ühendmääruse § 18 lg 1 punktidele 1 ja 3.
- 14.3. Toetus makstakse elluviijale välja rakendusüksusele esitatud maksetaotluse alusel. Elluviija peab esitama rakendusüksuse kinnitatud vormil maksetaotluse rakendusüksusele vähemalt kord kvartalis ning mitte sagedamini kui kord kuus struktuuritoetuse registri kaudu. Ettemakse saamisel tuleb ettemakse kasutamise aruanne esitada rakendusüksuse kinnitatud vormil rakendusüksusele ettemaksega kaetud kulude perioodile järgneva 15 kalendripäeva jooksul.
- 14.4. Rakendusüksuse nõudmisel lisab elluviija maksetaotlusele või ettemakse kasutamise aruandele kuludokumentide, tasumist tõendavate ja muude asjakohaste dokumentide koopiad.
- 14.5. Juhul, kui maksetaotlus erineb rohkem kui 25% võrra esitatud prognoosist, on elluviija rakendusüksuse nõudel kohustatud esitama korrigeeritud prognoosi järele jäänud eelarveaasta osas.
- 14.6. Rakendusüksus kontrollib maksetaotluse ühendmääruse § 12 lg 1 sätestatud tähtaja jooksul (edaspidi maksetaotluse menetlemise tähtaeg) ning ettemakse kasutamise aruande 90 kalendripäeva jooksul alates selle saamisest. Juhul, kui maksetaotluses või ettemakse kasutamise aruandes on puudusi või kulude abikõlblikkuse üle otsustamiseks on rakendusüksusel või sertifitseerimisasutusel vaja lisateavet, pikeneb maksetaotluse menetlemise tähtaeg puuduste kõrvaldamise või dokumentide ja teabe esitamise aja võrra.

Muul põhjendatud juhul võib rakendusüksus menetlemise aega pikendada, teavitades sellest toetuse saajat.

- 14.7. Ettemaksena ei maksta välja viimast 5% määratud toetusest.
- 14.8. Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega. Viimane väljamakse tehakse pärast lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.
- 14.9. Rakendusüksusel on õigus peatada maksetaotluse menetlemine osaliselt või täielikult vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-le 30.

15. Elluviija ja partneri kohustused

- 15.1. Elluviijale kohalduvad lisaks käesolevas käskkirjas sätestatule perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-s 24 sätestatud kohustused.
- 15.2. Ühtlasi on elluviija kohustatud:
  - 15.2.1. ellu viima tegevusi vastavalt lepingu alusel kokku lepitud tegevuskavale ja eelarvele ning kasutama toetust säästlikult;
  - 15.2.2. esitama rakendusasutuse nõudmisel tegevuse eelarve, eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite lõikes;
  - 15.2.3. esitama rakendusüksusele 5 tööpäeva jooksul rakendusasutusega kokku lepitud aastase tegevuskava ja eelarve ning maksete prognoosi;
  - 15.2.4. esitama aruandeid vastavalt punktis 16 sätestatule;
  - 15.2.5. sõlmima partneriga lepingu, millega sätestatakse partnerile eelarve ja tegevuskava ning mõlema poole õigused ja kohustused;
  - 15.2.6. esitama iga aasta 1. märtsiks juhtnõukogule punktis 4.2.4 nimetatud hankeplaani.
- 15.3. Partner peab täitma perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-s 25 nimetatud kohustusi.

16. Tegevuste elluviimise aruandlus

- 16.1. Elluviija esitab rakendusüksusele rakendusüksuse kehtestatud vormidel ja tähtaegadeks vahearuandeid. Vahearuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:
  - 16.1.1. punktis 11 loetletud näitajate täitmine;
  - 16.1.2. ellu viidud tegevuste tegelik mõju läbivatele teemadele;
- 16.2. Rakendusüksus kontrollib hiljemalt 15 tööpäeva jooksul vahearuande laekumisest, kas aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.
- 16.3. Juhul kui vahearuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus aruande.
- 16.4. Puuduste esinemisel vahearuandes annab rakendusüksus elluviijale kuni 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning rakendusüksus kinnitab aruande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.
- 16.5. Lisaks punktis 16.1 nimetatud aruandlusele esitab elluviija rakendusasutusele tegevuste elluviimise tulemusaruande, mille tingimused, kord ja tähtajad lepatakse kokku elluviija ja rakendusasutuse vahelises lepingus.
- 16.6. Rakendusasutus edastab tulemusaruande peale selle heakskiitmist 5 tööpäeva jooksul infoks rakendusüksusele.

17. ESFi tegevustes osalejate andmekorje nõuded tegevuste elluviimisel ja aruandlusel

- 17.1. Elluviija on kohustatud koguma Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest toetatavas tegevuses osalejate kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 125 lõike 2 punktis e nimetatud andmed ja esitama need rakendusüksusele vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 24 punktile 7. Esitatavad andmed (ühised näitajad osalejate kohta) on toodud Euroopa Sotsiaalfondi määruse (EL) 1304/2013 lisas 1.
- 17.2. Rakendusüksus on kohustatud koguma Euroopa Sotsiaalfondist rahastatavates tegevustes osalejate kohta andmeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 125 lõike 2 punktile e vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 8 lõike 2 punktile 7.
- 17.3. Punktides 17.1 ja 17.2 sätestatud kohustused rakenduvad punktis 8.6 ja 8.8 nimetatud tegevusele, mille käigus tuleb koguda detailseid isikuandmeid töökohapõhises õppes osalevate ja keelekoolitusel osalenud isikute kohta.
- 17.4. ESF tegevustes osalejate andmed tuleb elluviijal esitada rakendusüksusele vastavalt rakendusüksuse esitatud vormile ja tähtaegadele.
- 17.5. ESF tegevustes osalejate isikuandmete korjel ja töötlemisel tuleb elluviijal ning rakendusüksusel juhendada Korraldusasutuse poolt välja töötatud „Euroopa Sotsiaalfondi tegevustes osalejate andmekorje juhendist perioodi 2014-2020 struktuuritoetusi rakendavatele asutustele“.

18. Tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmine

- 18.1. Rakendusasutusel on õigus muuta toetuse andmise tingimuste käskkirja enda algatusel, elluviija või rakendusüksuse algatusel.
- 18.2. Kui muutmise algatab elluviija või rakendusüksus, esitatakse vastavasisuline taotlus rakendusasutusele. Juhul, kui muutmise algatab rakendusasutus, teavitab rakendusasutus muutmisest elluviijat ja rakendusüksust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 18.3. Rakendusasutus kooskõlastab muudatuse eelnõu korraldusasutusega ja teiste rakendusasutustega, kes vastutavad sama prioriteetse suuna meetme, meetme tegevuse või meetme tegevuste kogumi rakendamise eest, ning edastab arvamuse avaldamiseks rakendusüksusele. Juhul, kui muudatus puudutab toetuse andmise eesmärki, lõppsaajate sihtgrupe või toetatavaid tegevusi, edastatakse eelnõu lisaks arvamuse avaldamiseks struktuuritoetuse seaduse §-s 33 nimetatud valdkondlikule komisjonile.
- 18.4. Rakendusasutus muudab käesolevat käskkirja juhul kui eelarvet tegevuste lõikes punktis 12 muudetakse rohkem kui 15 % tegevuse kinnitatud eelarvest. Juhul, kui muudatus tegevuste lõikes tehakse väiksemas mahus, on elluviija enne kulutuste tegemist kohustatud eelarve muudatuse kooskõlastama rakendusüksusega ja esitama kooskõlastatud eelarve teadmiseks rakendusasutusele.
- 18.5. Elluviija taotleb rakendusasutuselt punkti 15.2.1 alusel kokku lepitud aasta eelarve ja tegevuskava muutmist vastavalt lepingus kokku lepitud tingimustele enne eelarvest erinevate kulude tegemist ja edastab muudetud eelarve rakendusüksusele.

18.6. Rakendusasetus edastab muudetud toetuse andmise tingimused elluvijale, korraldusasetusele ja rakendusüksusele.

19. Finantskorrektsiooni mõju tegevuste eelarvele

19.1. Finantskorrektsioone teeb rakendusüksus vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-dele 45–47 ja ühendmääruses sätestatule.

19.2. Toetuse tagasimaksmine toimub vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse §-dele 48–49 ja ühendmääruses sätestatule.

20. Dokumentide säilitamine

Kulu abikõlblikkust tõendavaid dokumente ja muid tõendeid säilitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 140 lõikele 1 neli aastat, alates selle aasta detsembrist, millal 30. juuni seisuga on kõikide projektis abikõlblikuks arvatud kulude alusel toetus välja makstud, välja arvatud, kui muus õigusaktis on sätestatud pikem tähtaeg.

Sigrid Vaher
kõrghariduse osakonna asejuhataja
osakonnajuhata ülesannetes